

Čís. 10340.

Plnění vyživovací a zaopatřovací povinnosti nemanželského otce může podle okolností případu záležeti i v poskytování potřebného nákladu na vysokoškolská studia.

Způsobilost k samostatné výživě nemanželského dítěte nenastává za všech okolností již dosažením určitého stáří, kdy si snad může nezletilec zaopatřiti nejnutnější výživu nejjednodušší prací.

Pro vznik a pro trvání vyživovací povinnosti nemanželského otce není rozhodné, zda nezletilé dítě má i vlastní jmění, pokud výnos tohoto jmění nestačí k úhradě nákladů na výživu a výchovu nezletilcovu. Zásada § 150 obč. zák. platí i pro nemanželské děti.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1930, R II 411/30.)

Nemanželský otec byl uznán právoplatně povinným platiti dítěti měsíčně 100 Kč. Návrh dítěte na zvýšení výživného jakož i návrh nemanželského otce na zjištění zániku jeho vyživovací povinnosti o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu dítěte a zvýšil vyživovací povinnost nemanželského otce na 250 Kč měsíčně; dovolací rekurs nemanželského otce. poukázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Souhlasná usnesení nižších soudů ve věcech nesporných lze měniti neb zrušiti jen za předpokladů § 6 nesp. říz., totiž v případě zmatečnosti nebo, byl-li zřejmě porušen zákon neb příčí-li se usnesení spisům. V souzeném případě byl napadeným usnesením, pokud zamítá návrh poručníka na zvýšení výživného, zřejmě porušen zákon v ustanovení § 166 obč. zák., což stěžovatel, nezletilý Emil S., právem vytýká. Rekursní soud, jakož i soud prvé stolice vycházejí z právního názoru, že nezletilý nemá nárok na zvýšení výživného, protože jest již 19 roků stár a tedy alespoň částečně výdělků schopný, majetkové poměry otcovy se nezlepšily a podle výkladu § 166 obč. zák. vysokoškolské studium, přesahujíc pojem vychování, má za účel již zaopatření dítěte, na což nemá nárok. Názoru tomu nelze přisvědčiti. Podle jasného doslovu § 166 obč. zák. má nemanželské dítě právo, žádati na svých rodičích kromě jiného též zaopatření odpovídající jejich mohoucnosti. Plnění této zaopatřovací povinnosti může podle okolností případu záležeti i v poskytování potřebného nákladu na vysokoškolská studia. Mimo to však nelze v souzeném případě ani říci, že nezl. Emil S. již dosáhl způsobilosti, samostatně se živiti. Způsobilost k samostatné výživě nemanželského dítěte nenastává za všech okolností již dosažením určitého stáří, kdy nezletilec si může snad zaopatřiti nejnutnější výživu nejjednodušší prací, neboť i nemanželské dítě má nárok na to, by bylo vychováno k povolání, které odpovídá jednak jeho nadání a schopnostem, jednak jmění matky

a nemanželského otce. Děla-li se dosavadní výchova nezletilce určitým směrem, studiemi, nemůže mu nemanželský otec odpíratí výživné z důvodu, že již dosáhl věku, ve kterém mohl by se jinak již samostatně živiti. Z toho plyne, že i pouhý vyživovací nárok nemanželského dítěte může podle okolností případů, zejména za přiměřených hmotných poměrů nemanželských rodičů, záležeti i v poskytování potřebného nákladu na vysokoškolská studia. V souzeném případě vystudoval nezletilý Emil S. s úspěchem reální školu a, jak ze spisů vychází na jevo, zamýšlí vystudovati i vysokou školu technickou, by se mohl státí profesorem kreslení na středních školách. Chce tudíž dosíci postavení, jehož cíl není nikterak nedosažitelný, nedozírný a nejistý, jak se snaží nemanželský otec dovoditi, maje za to, že nezletilec má úmysl, státí se malířem, umělcem. Jak z úspěchu na střední škole zřejmo, má nezletilec nadání, schopnost i vůli, dosíci k svému zaopatření postavení profesora na střední škole. S tím souhlasí i poručenstvo, jež, nejsouc vázáno přáními nemanželského otce, jest oprávněno (§§ 148, 216 obč. zák.), by v mezích platební mohoucnosti rodičů nezletilce určilo jeho povolání. Má proto nezletilý stěžovatel i z důvodu slušné výchovy i z důvodu slušného zaopatření nárok, by jeho rodiče, pokud se týče jeho nemanželský otec, přispívali na potřeby jeho vysokoškolských studií. Majetkové poměry nemanželského otce nebrání žádanému plnění tohoto nároku nezletilcova, neboť nelze podle výsledků konaného šetření, i když se běře zřetel na vlastní jeho přednes o neutěšenosti jeho poměrů, o tom pochybovati, že jako obvodní lékař, byť i měl jen venkovskou praksi, má z ní přiměřené příjmy, mimo to bydlí — jak je nesporné — ve vlastní budově a má i vlastní polnosti, kteréžto nemovitosti, přihlíží-li se k vysoké půjčce poskytnuté na ně sirotčí pokladnou, mají zajisté cenu, která při posuzování celkové platební povinnosti nemanželského otce nemůže zůstatí nepovšimnutá. Ostatně nejde o to, by platil celý náklad na vysokoškolská studia svého nemanželského dítěte, nýbrž by na ně přispíval jen 250 Kč, což zajisté na úhradu pobytu v místě vysoké školy ani zdaleka nepostačuje. Jest tedy nemanželský otec s to a proto také povinen, k výživě nemanželského dítky i po dobu jeho vysokoškolských studií přispívatí alespoň touto částkou. Jeho námitka, že se jeho majetkové poměry nijak nezměnily, zejména nezlepšily tak, by bylo odůvodněno zvýšení dosavadního výživného, není závažná, any se změnily potřeby nezletilce, který jest nyní nucen, za účelem studií na technice, bydletí a se stravovati mimo svůj domov, v Praze. Další námitka nemanželského otce, že jeho vyživovací povinnost zanikla i proto, že nemanželské dítě má vlastní majetek, vklad 10.000 Kč, jest lichá proto, že pro vznik a trvání povinnosti nemanželského otce, platiti výživné, není okolnost, zda nezletilý má i vlastní jmění, rozhodna, pokud výnos tohoto jmění nestačí k úhradě nákladů na výživu a na výchovu nezletilcova, protože i pro nemanželské dítě platí zásada § 150 obč. zák., podle níž náklady na výchovu se mají uhrazovati jen z výnosu jeho majetku, pokud na to stačí, kdežto ostatní musí uhrazovati nemanželský otec (sr. rozh. č. 4196 sb. n. s.) a protože nemůže býti pochyby, že roční výnos z 10.000 Kč

ani z daleka nestačí, by náklady na vysokoškolská studia uhradil do té míry, že by vyživovacích příspěvků nemanželského otce nebylo již nezbytně třeba.

Čís. 10341.

Majitel domu ručí (§ 1319 obč. zák.) nájemníku za úraz pádem neodborně připevněného splachovadla na záchodě. K vyvinění majitele domu nestačí, že budova byla kolaudována a že nebylo známek vadného upevnění splachovadla, aniž stačí, že byl zřízen domovník, a že majitel domu (obec) má zvláštní úřad k doзору na své budovy.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1930, Rv II 327/30.)

Žalobkyně domáhala se na žalované obci, v jejímž nově postaveném domě měla najatý byt, náhrady škody, jež jí vznikla tím, že dne 14. července 1928, když umývala podlahu v záchodě, patřícím k jejímu bytu, spadl jí na hlavu a ji poranil poklop ze splachovadla, jež v záchodě jest umístěno a se uvolnilo. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Právní posouzení případu jest správné. Cituje § 1096 obč. zák., chtěl soud naznačiti, že povinnost udržovati splachovadlo, náleží žalované jako pronajímatelce, nikoliv žalobkyni jako nájemnici, což jest uznati za správné. Soud první stolice naznačil však dosti zřetelně po právní stránce, že odpovědnost žalované neopírá jen o smluvní poměr, nýbrž o zavinění žalované, jež spatřuje v tom, že splachovače od prvopočátku byly do zdi špatně zapravené, protože bylo k tomu použito papíru místo dřevěných kolíků a sádry. Pokud jde o skutkové zjištění, považuje je i odvolací soud za správné, hledě k výpovědem svědků, podle nichž podobné upevnění bylo shledáno i v jiných domech, při čemž jest poukázati k tomu, že ani sám instalatér nemohl vyloučiti, že je jeho lidé tímto vadným způsobem upevnili. Je-li tomu tak, ručí žalovaná strana za toto provedení podle § 1315 obč. zák., protože ti, kdož je takto provedli, dali tím zřetelně na jevo nezdatnost. Jest lhostejno, nedovolávala-li se žalobkyně po právní stránce tohoto místa zákona, stačí, uvedla-li za sporu příslušné skutkové okolnosti, protože jinak jde jen o právní posouzení, jež náleží soudu. Odvolací soud se však připojuje i k názoru napadeného rozsudku, že žalovaná ručí též z důvodu § 1319 obč. zák. Splachovací zařízení, o něž jde, jest součástí budovy, s níž jest anebo má býti pevně spojeno, takže tvoří její příslušenství. Je nemístné srovnávati takové trvalé zařízení se zavěšenou lampou a pod. V držení budovy i s příslušenstvím jest žalovaná strana, třebaže žalobkyni jako nájemkyni náleží užívání najatého bytu a třebaže jako nájemkyně požívá i držební ochrany výkonu tohoto práva. K použití § 1319 obč. zák. se nevyhledává zřícení celé stavby, stačí, dojde-li, jako v souzeném případě, ke zřícení části stavby nebo jejího příslušenství a že tím byla způsobena škoda. Stane-li se tak, zákon právem spatřuje v tom do jisté míry oprávněnou domněnku, že se